

Näin esiinnyn selkeästi ja ymmärrettävästi.

On tärkeää, että panostat selkeään esiintymiseen ja puheeseen. Kun puheesi, eleesi ja ilmeesi ovat selkeät, on osallistujien helppo seurata koulutustasi. Kiinnitä erityistä huomiota kieleen silloin, jos osallistujissa on henkilöitä, joiden äidinkieli ei ole suomi.

Selkeän puheen tavoitteena on, että kaikkien keskustelijoiden välille syntyy yhteisymmärrys. Joskus se tarkoittaa sitä, että äänenkäyttöä täytyy selkeyttää, joskus taas sitä, että kouluttajan täytyy osata selittää vaikeita sanoja helpolla kielellä.

Selkeän keskustelun periaatteiden osaaminen on tärkeää siksi, että se helpottaa kaikenlaisten ihmisten kohtaamista. On tärkeää, että sekä sinä kouluttajana että koulutettavat ymmärrätte toisianne.

Seuraavaksi esittelemme selkeän keskustelun periaatteita, joiden avulla teet koulutuksesta selkeän ja ymmärrettävän.

1. Puhu luonnollista puhekieltä.

- Käytä tavallista ja luonnollista puhekieltä, sillä kirjoitettua kieltä on vaikea ymmärtää puhuttuna.

2. Puhu rauhallisesti.

- Rauhallinen puherytmi antaa kuulijalle riittävästi aikaa ymmärtää ja reagoida puheeseesi.
- Älä kuitenkaan puhu liian hitaasti tai luonnottomasti artikuloiden.

3. Käytä tavallisia ja konkreettisia sanoja.

- Suosia arkipuheesta yleisiä sanoja. Puhu esimerkiksi koulusta, älä oppilaitoksesta.

4. Käytä helppoja kielen rakenteita.

- Suosi arkipuheessa tavallisia kielen rakenteita; subjekti – predikaatti – objekti.
- Käytä lyhyitä lauseita, varo polveilevia virkkeitä.

5. Toista ja selitä.

- Toista sana, lause tai ohje, jos huomaat, että kerran sanottuna se aiheuttaa osallistujille vaikeuksia.
- Toistaminen on hyvä tapa korostaa tärkeitä asioita.
- Varo manereita ja niiden toistamista, koska maneerit vaikeuttavat ymmärtämistä.

6. Tauota puhettasi.

- Tauot helpottavat ymmärtämistä silloin, kun ne sijoittuvat puhutun jakson reunoille.
- Tauot antavat kuulijalle muutaman sekunnin murto-osan aikaa käsitellä kuulemaansa.

7. Kuuntele osallistujien viestiä.

- Osallistujien viesti voi olla tärkeä, vaikka kielitaitoa olisi vähän ja asiaa olisi sen vuoksi vaikea sanoa. Kuuntele ja mieti, mitä osallistuja haluaa sanoa.

8. Kysy, jos et ymmärrä.

- Kysy ystävällisesti, mutta suoraan, jos et saa selvää osallistujan puheesta, tai jos olet epävarma, oletko ymmärtänyt oikein.

9. Piirrä, kirjoita, esitä.

- Käytä puheesi tukena kaikkia mahdollisia keinoja. Voit kirjoittaa vaikeita sanoja paperille, piirtää asioita tai esittää, mitä tarkoitat.

10. Ole kiinnostunut siitä, mitä osallistuja sinulle sanoo.

- Osoita mielenkiintosi ilmein ja elein, ystävällisin katsein, hymyllä, pään nyökäytyksillä jne.

Koonti: Sanna-Leena Knuuttila, Selkokielen kouluttaja ja selkomukauttaja

Lähde: Selkokieli. Saavutettavan kielen opas. Leealaura Leskelä. 2019.